

Глосарій

Абат (абатиса): обраний або призначений настоятель монастиря (настоятелька).

Абатство: чоловічий чи жіночий монастир, який живе за правилами і знаходиться під керівництвом абата чи абатиси.

Абатська церква: церква абатства.

Архангел: вищий ангел у небесній ієрархії.

Клуатр: двір католицького монастиря, оточений критими галереями.

Контрфорси: допоміжна підпірна мурована конструкція, що підтримує стіну.

Осуарій (кістниця): приміщення, де зберігаються людські кістки, переміщені з кладовища.

Паломництво: подорож, здійснена вірянами, паломниками, до місця поклоніння, яке вважається священним відповідно до їхньої релігії.

Статут Святого Бенедикта: книга, написана Бенедиктом Нурсійським у 6 столітті для його монастиря в Монтекассіно (Італія), цей статут керує молитвою, роботою та життям монастиря.

Трансепт: поперечна нава між основною навою та хором церкви.

Інформація

Висловте свою думку та виграйте безкоштовний вхід.

Centre des monuments nationaux
Abbaye du Mont-Saint-Michel
 50170 Le Mont-Saint-Michel
 tél. **02 33 89 80 00**

www.abbaye-mont-saint-michel.fr
www.monuments-nationaux.fr

crédits photos © Christian Gluckman / Centre des monuments nationaux, réalisation graphique Marie-Hélène Forestier traduction Yana Chabotok / abbaye du Mont-Saint-Michel, imprimé en France, 2024.

Святий Михаїл

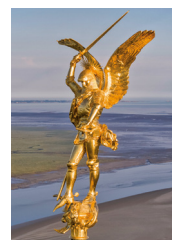
Борець із злом, що зважує душі померлих

Святий Михаїл, верховний командувач війська Божого, має велике значення у середньовічній релігійній свідомості. У Новому Завіті архангел* з'являється в книзі Одкровення (Апокаліпсис) св. Іоана Богослова: він бореться й перемагає демона, символом якого є дракон. Для середньовічної людини, яка живе в очікуванні та страху потойбіччя, святий Михаїл - це той, хто супроводжує мертвих та зважує душі на терезах в день Страшного суду.

Культ святого Михаїла

Культ святого Михаїла з'явився на Заході лише в кінці 5 століття. Після Столітньої війни відданість святому Михаїлу набула у Франції патріотичного характеру через опір, який абатство* чинило англійцям.

Іконопис святого

У християнській іконографії святий Михаїл часто зображується з мечем і терезами. Статую, яка височіє над дзвіницею з 1897 року, виготовив скульптор Еммануель Фрем'є на замовлення архітектора Віктора Петігранна, щоб увінчати новий шпиль. Ця статуя була відреставрована в 1987 році й знову позолочена у 2016 році.

* Пояснення на звороті цього документа.

Архітектура

Церква, що балансує на вершині скелі

Абатство* Мон-Сен-Мішель є унікальним пам'ятником. Враховуючи пірамідальну форму гори, майстри середньовіччя «обвили» гранітну скелю будівлями. Церква абатства*, розташована на самому верху, стоїть на криптах, що утворюють платформу, яка витримує на собі вагу церкви довжиною **80 метрів**.

Вертикальний монастир

Споруда «Ля Мервей» - «Чудо» є свідком архітектурної майстерності зодчих 13 століття. Їм вдалося побудувати дві триповерхові будівлі на північному схилі скелі. Для цього необхідні були точні технічні розрахунки: конструкції полегшувалися з набором висоти, а також були збудовані контрфорси*, щоб підтримувати будівлю ззовні.

Монастирські та топографічні обмеження

Окрім топографічних обмежень, основні принципи монастирського життя також вплинули на розташування та архітектуру будівель. Статут святого Бенедикта*, за яким жили ченці Мон-Сен-Мішеля, передбачав, що вони можуть присвячувати свій день молитві та праці. Таким чином, усі будівлі були організовані навколо цих двох видів діяльності й життя громади.

* Пояснення на звороті цього документа.

Абатство Мон-Сен-Мішель

Гора Святого Михаїла

Спочатку Священна гора

Обер, єпископ Авранша, у 708 році спорудив на Могильній горі (Mont-Tombe) святилище на честь Архангела*. Гора швидко стає основним місцем паломництва*. У 10 столітті герцог Нормандський оселив на цьому місці ченців- бенедиктинців, а під монастирем з'явилося поселення. До 14 століття воно поширилося до самого підніжжя скелі.

Безліч ролей

Неприступна фортеця під час Столітньої війни, Мон-Сен-Мішель також є прикладом військової архітектури. Її вали та укріплення успішно протистояли всім англійським нападам, що робить гору символічним місцем національної ідентичності. Після вигнання ченців під час Французької революції абатство* використовувалося як в'язниця (до 1863 року).

Універсальна та виняткова споруда

У 1874 році абатство* Мон-Сен-Мішель отримало статус історичної пам'ятки, почався період великих реставрацій. Відтоді роботи на всьому об'єкті не припинялися. Проведена реставрація дозволяє відвідувачам відчувати пишність абатства, яке люди середньовіччя вважали втіленням небесного Єрусалиму на землі - прообразом раю. З 1979 року абатство* Мон-Сен-Мішель внесене до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

* Пояснення на звороті цього документа.

1 Кімната охорони

Це укріплений вхід до абатства*. Місце вітання паломників стає приміщенням для варти, де під час Столітньої війни було розміщено гарнізон.

2 Великі сходи

Відвідувач піднімається сходами Grand Degré до тераси Со-Готье. Ми йдемо між церквою, праворуч, і житловими приміщеннями абатства*, ліворуч, які з'єднані підвісними переходами. Ці будинки, побудовані між 14 і 16 століттями, були сеньйоральною резиденцією абатів*, а сьогодні в них розміщується адміністрація пам'ятки та чернечі громади.

3 Західна тераса

Західна тераса складається з первісного двору церкви абатства* і перших трьох прольотів нефа, зруйнованих у 18 столітті під час пожежі. Класичний фасад був перебудований у 1784 році. Звідси відкривається загальний вигляд на затоку, від скелі Канкаль у Бретані на заході до нормандських скель на сході. Ви також можете побачити два гранітні масиви: Мон-Доль на материк у заході та острівцець Томбелен на півночі. Далеко від берега можна побачити архіпелаг островів Чаузі, де видобували граніт для будівництва абатства*. Нарешті, з тераси відкривається унікальний вигляд на неоготичний шпиль дзвіниці, зведений у 1897 році й увінчаний позолоченою мідною статуєю святого Михаїла.

4 Церква абатства*

Розпочата в 1023 році, церква абатства* була зведена на вершині скелі й частково спирається на чотири крипти, побудовані на схилі. Романський неф має трирівневе піднесення: аркади, галереї та високі вікна. Тримална конструкція нефа закрита аркою, обшитою деревом. Романський хор, зруйнований 1421 року, після Столітньої війни було перебудовано у стилі полум'янистої готики.

5 Клуатр*

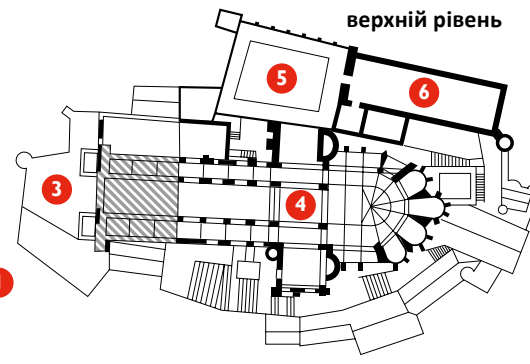
Візит продовжується готичним клуатром*. Ці галереї, які дозволяли переміщатися між різними будівлями, також були призначені для молитов і медитації. Під час церковних свят тут проходили релігійні процесії. Галерея розташована у верхній частині будівлі, побудованої на початку 13-го століття, яку називають Чудо-спорудою. Галереєю можна пройти в монастирську трапезну, на кухню, до церкви, у дортуар (спільну спальню), в архів хартій та на різні сходи. Центральний отвір, що відкриває вигляд на море із західного боку, повинен був служити входом у так ніколи і не збудований зал капітула. Для полегшення конструкції всі монастирські галереї було виконано з дерева. Подвійний ряд невеликих, трохи зміщених колон вимальовує перспективу, що постійно змінюється.

6 Трапезна

У цьому приміщенні дуже багато світла. Ченці харчувалися мовчки, і одночасно з кафедри, розташованої біля південної стіни, один з них читав священні настанови. Тримуючи на собі вагу дерев'яного перекриття, бічні стіни цього приміщення пронизані вузькими вікнами, яких не видно від входу.

7 Гостьова зала

Гостьова кімната. До гостьової кімнати, яка розташована точно під трапезною, можна

дістатися сходами. Ця розкішна готична зала призначалася для прийому королів і вельмож.

8 Крипта Великих колон

Візит продовжується готичною криптою, яку було зведено у середині 15 століття для підтримки нового хору абатської церкви*.

9 Крипта Сен-Мартен

Ця романська крипта була зведена невдовзі після 1000 року, щоб служити основою для південної частини трансепту* церкви абатства*. Вона має склепіння з вражаючим отвором у дев'ять метрів.

10 Колісна зала

Від крипти Сен-Мартен невеликий прохід веде до величезного колеса, яке було встановлене в колишньому чернечому осуарії* в 1818 році. З його допомогою підіймали їжу для в'язнів, замкнених в абатстві*, перетвореному на в'язницю. Це копія коліс, які використовувалися в середньовіччі на будівельних майданчиках.

11 Каплиця Сент-Етьєн

Каплиця розташована між лазаретом, який зруйнувався на початку 19 століття, і осуарієм* ченців. Він був призначений для похоронного обмивання та чування (всенічного бдіння) перед похованням померлих ченців.

12 Сходи північ-південь

Пройдемося сходами з півночі на південь. Вони розташовані нижче західної тераси та були дуже жвавим місцем романського монастиря.

13 Променуар

Сходи виходять у криту галерею для прогулянок ченців. Ця довга зала романського стилю має подвійний неф. Його архітектори винайшли новачку: склепіння залу лежить на склепінних перетинах — так народжувалося готичне мистецтво в середині 12 століття.

14 Скрипторій

Скрипторій - ще одна частина Чудо-споруди. Побудована як основа-фундамент клуатру*, ця велика готична кімната призначалася для копіювання і вивчення манускриптів ченцями. Двісті середньовічних рукописів абатства* нині зберігаються в Авранші.

15 Каплиця

Далі ми спускаємося до капеланської кімнати, розташованої на першому поверсі під гостьовою кімнатою. Саме тут монахи приймали бідних і паломників з усіх верств суспільства.

16 Комора

Візит завершується приміщенням старої комори, яка використовувалася для зберігання продуктів, піднятих великим колесом. Цього колеса вже немає, а в приміщенні розташований магазин абатства*.

* Пояснення на звороті цього документа.